

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА АРХЕОЛОГІЇ, ЕТНОЛОГІЇ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЇ**

**КАФЕДРАЛЬНИЙ КАТАЛОГ
ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

«Історія»

**першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 014.03 Середня освіта**

на 2022 / 2023 навчальний рік

УЖГОРОД 2021

З М І С Т

Вступ		4
2-й курс, 3-й семестр (із кожного ВК слід обрати одну навчальну дисципліну)		
ВК	Історичне краєзнавство	4
	Історія Ужгорода	5
2-й курс, 4-й семестр (із кожного ВК слід обрати одну навчальну дисципліну)		
ВК	Етнографія України	6
	Етнографія Закарпаття	7
3-й курс, 5-й семестр (із кожного ВК слід обрати одну навчальну дисципліну)		
ВК	Рицарська культура	8
	Реформація та контрреформація в Європі у ранньомодерну добу	9
	Культура країни Західної Європи в епоху Відродження	10
4-й курс, 7-й семестр (із кожного ВК слід обрати одну навчальну дисципліну)		
ВК	Сім'я і побут українців на початку ХХІ ст.	11
	Дискусійні аспекти релігійного життя в Україні	12
	Історія Голокосту та пам'ять в Україні	13
4-й курс, 8-й семестр (із кожного ВК слід обрати одну навчальну дисципліну)		
ВК	Історія та культура євреїв Закарпаття ХVІІІ-ХХІ ст.	14
	Століття масового насильства: геноциди у компаративній перспективі	15

ВСТУП

Відповідно до розділу X статті 62 Закону України «Про вищу освіту» (№ 1556-VII від 01.07.2014 р.), вибіркові дисципліни – дисципліни вільного вибору студентів для певного рівня вищої освіти, спрямовані на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю. Обсяг вибірових навчальних дисциплін становить не менше 25% від загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для відповідного рівня освіти.

Каталог містить анотований перелік дисциплін, які пропонуються для обрання здобувачами вищої освіти згідно з навчальним планом відповідно до Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (Затвердженням рішенням Вченої ради ДВНЗ УжНУ, протокол № 2 від 03.03.2020 р.). Здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти обирають дисципліни згідно з навчальним планом в строки, визначені Положенням про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін в ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Обсяг кредитів, які виділені на засвоєння матеріалу вибірових дисциплін та форми контролю визначено Наказом ректора «Про формування освітніх програм та навчальних планів згідно із затвердженими стандартами вищої освіти» (№ 135/01-04 від 27.05.2021 р.).

Вибір навчальних дисциплін здобувачем вищої освіти створює умови для досягнення таких цілей:

- забезпечення формування здобувачами вищої освіти індивідуальної освітньої траєкторії в межах освітньої програми та реалізації принципів студентоцентрованого навчання і викладання;
- поглиблення професійних знань та здобуття додаткових спеціальних фахових компетентностей в межах обраної освітньої програми;
- здобуття загальних та загально-професійних компетентностей в межах спеціальності, споріднених спеціальностей певної галузі знань;
- ознайомлення з сучасними науковими дослідженнями в інших галузях знань;
- розширення та поглиблення результатів навчання за загальними компетентностями.

Відповідно до цілей, здобувачу вищої освіти пропонується реалізувати свій вибір наступними шляхами:

- 1) шляхом вибору однієї дисципліни із переліку вибірових дисциплін фахового або соціогуманітарного спрямування навчального плану освітньої програми, на якій навчається здобувач (здобувачу пропонується на навчальний рік перелік із кількох альтернативних дисциплін, з яких він обирає одну);
- 2) вибору дисципліни із каталогу вибірових дисциплін Університету, до якого входять дисципліни світоглядного характеру та професійно-орієнтовані дисципліни різних спеціальностей, запропоновані кафедрами для набуття та розвитку здобувачами соціальних навичок (soft skills);
- 3) вибору навчальних дисциплін в іншому закладі вищої освіти в рамках реалізації права здобувачів вищої освіти на академічну мобільність.

Для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти:

- здобувачі 1 курсу обирають дисципліни для другого року навчання;
- здобувачі 2 курсу обирають дисципліни для третього року навчання;
- здобувачі 3 курсу обирають дисципліни для четвертого року навчання.

Дисципліни для вибору
здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Назва дисципліни	Історичне краєзнавство
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	II
Семестр	3-й
Обсяг дисципліни у кредитах	3,5 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	Немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра археології, етнології та культурології
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали, презентації
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Курс має на меті ознайомити студентів із науково-методичною дисципліною, що займається локальними історичними дослідженнями, розробляє методику застосування їх результатів на практиці та у навчально-виховному процесі вищих і середніх навчальних закладів, організує залучення широких верств населення до активної участі у дослідженні, збереженні та популяризації місцевої історії.</p> <p>Дисципліна забезпечує набуття студентами наступних компетентностей: інтегральна: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; цінування та повага різноманітності та мультикультурності; здатність приймати обґрунтовані рішення; здатність до комунікації та співпраці у складі колективу; здатність до використання сучасних інформаційних та комунікаційних технологій; спеціальні (фахові, предметні): здатність презентувати та обговорювати результати досліджень і професійної діяльності у сфері історії; здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах середньої освіти; Здатність виявляти та опрацьовувати історичні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти та узагальнювати цю інформацію; здатність критичного усвідомлення зв'язків між теперішніми подіями та минулими процесами; знання місцевої історії, національної, європейської та світової історії у порівняльній перспективі.</p>
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Історія краєзнавчого руху в Україні та Закарпатті</p> <p>Тема 2. Історія краєзнавчого руху в Україні та Закарпатті</p> <p>Тема 3. Методика та методи історико-краєзнавчих досліджень.</p> <p>Тема 4. Краєзнавча робота в загальноосвітніх школах та вишах</p> <p>Тема 5. Територія Закарпаття у давні часи та ранньому середньовіччі</p> <p>Тема 6. Землі сучасного Закарпаття у складі Угорщини (середина XIII – початок XX ст.)</p> <p>Тема 7. Адміністративно-політичний та соціально-економічний розвиток Закарпаття у першій половині XX ст.</p> <p>Тема 8. Закарпаття у другій половині XX – початку XXI ст.</p>
Форма семестрового контролю	іспит

Назва дисципліни	Історія Ужгорода
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	II
Семестр	3-й
Обсяг дисципліни у кредитах	3,5 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	Немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра археології, етнології та культурології
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали, презентації
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Курс має на меті ознайомити студентів із локальною історією головного міста Закарпаття від часів виникнення до сьогодення, методикою локально-історичних досліджень та застосуванням їх результатів на практиці та у навчально-виховному процесі вищих і середніх навчальних закладів.</p> <p>Дисципліна забезпечує набуття студентами наступних компетентностей: інтегральна: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; загальні: здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; цінування та повага різноманітності та мультикультурності; здатність приймати обґрунтовані рішення;; здатність до комунікації та співпраці у складі колективу; здатність до використання сучасних інформаційних та комунікаційних технологій; спеціальні (фахові, предметні): здатність презентувати та обговорювати результати досліджень і професійної діяльності у сфері історії; здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері історії; здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах середньої освіти; здатність виявляти та опрацьовувати історичні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти та узагальнювати цю інформацію; здатність критичного усвідомлення зв'язків між теперішніми подіями та минулими процесами; знання місцевої історії, національної, європейської та світової історії у порівняльній перспективі.</p>
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Джерельна основа та історіографія історії міста Ужгорода. Дискусійні питання.</p> <p>Тема 2. Найдавніші пам'ятки на території сучасного Ужгорода.</p> <p>Тема 3. Чи існувало поселення та городище на місці сучасного Ужгорода у період угорського гонфоглалашу: факти та міфи.</p> <p>Тема 4. Середньовічна історія міста. Другети.</p> <p>Тема 5 Зростання міста у нову добу. Ужгород – центр духовності.</p> <p>Тема 6. Адміністративно-політичний та соціально-економічний розвиток Ужгорода у першій половині XX ст.</p> <p>Тема 7. Місто над Ужем у роки Другої світової війни.</p> <p>Тема 8. Ужгород у другій половині XX – початку XXI ст.</p>
Форма семестрового контролю	іспит

Назва дисципліни	Етнографія України
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	II
Семестр	4-й
Обсяг дисципліни у кредитах	4,5 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	Вивчення курсів «Основи етнології», «Історичне краєзнавство».
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра археології, етнології та культурології
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали, презентації
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття, тематичні екскурсії
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Курс має на меті сформувати цілісну систему знань про традиційний український етнос, спрямувати інтерес до етнічної історії, витоків нації, її матеріальної та духовної культури; сформувати історичне та етнологічне мислення, вміння давати етнографічну характеристику етносу; виховною метою курсу є сприяння формуванню в молоді етнічної ідентичності, прищеплення поваги до етнічної культури українців, етнічних меншин України, вироблення культури міжнаціональних взаємин та міжконфесійної терпимості. Отримані знання допоможуть студентам у проведенні уроків з українознавства, суспільствознавства, краєзнавства, історії України, у позаурочній роботі з учнями (факультативній, гуртковій).</p> <p>Дисципліна забезпечує набуття студентами наступних компетентностей: <u>інтегральна</u>: Здатність розв'язувати задачі шкільного та вище шкільного рівня, розуміти тяглість народних традицій на сучасному етапі розвитку суспільства; <u>загальні</u>: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, Навички роботи в групі, розподіл функцій в колективній роботі. Відкритість, здатність сприймати та враховувати зауваги, оптимізувати власну позицію в процесі обговорення, налаштованість на діалог, навички систематичного опрацювання зібраного матеріалу, Здатність розуміти світоглядні, правові, соціальні, економічні, культурно-історичні, духовно-моральні питання, що виходять за межі фахової спеціалізації, завдяки чому відповідально і ефективно діяти в різних суспільних контекстах, сприяючи позитивному розв'язанню нагальних проблем; <u>спеціальні (фахові, предметні)</u>: здатність презентувати та обговорювати результати досліджень і професійної діяльності у сфері етнографії чи народознавства; здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти з питань розвитку народної культурної спадщини; здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах фахової перед вищої та вищої освіти, наукових установах.</p>
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Етнічна територія та етнокультурний розвиток Закарпаття.</p> <p>Тема 2. Формування української етнографії як науки.</p> <p>Тема 3. Історико-етнографічне районування України.</p> <p>Тема 4. Методика польових етнографічних досліджень.</p> <p>Тема 5. Привласнюючі форми промислів.</p> <p>Тема 6. Традиційне народне житло та вбрання.</p> <p>Тема 7. Розвиток ремесел та промислів.</p> <p>Тема 8. Система харчування та народна кулінарія.</p> <p>Тема 9. Сільська громада і громадський побут.</p> <p>Тема 10. Народні знання.</p>
Форма семестрового контролю	Екзамен

Назва дисципліни	Етнографія Закарпаття
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	II
Семестр	4-й
Обсяг дисципліни у кредитах	4,5 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	Вивчення курсів «Основи етнології», «Історичне краєзнавство»
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра археології, етнології та культурології
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали, презентації
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття, тематичні екскурсії
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Курс має на меті сформувати цілісну систему знань про українців та національні меншини Закарпаття, спрямувати інтерес до етнічної історії краю, його матеріальної та духовної культури; сформувати історичне та етнологічне мислення, вміння давати етнографічну характеристику етнографічним групам та національним меншинам; виховною метою курсу є сприяння формуванню в молоді етнічної ідентичності, прищеплення поваги до етнічної культури, вироблення культури міжнаціональних взаємин та міжконфесійної терпимості. Отримані знання допоможуть студентам у проведенні уроків з українознавства, суспільствознавства, краєзнавства, історії України, у позаурочній роботі з учнями (факультативній, гуртковій).</p> <p>Дисципліна забезпечує набуття студентами наступних компетентностей: <u>інтегральна</u>: Здатність розв'язувати задачі шкільного та вище шкільного рівня, розуміти тяглість народних традицій на сучасному етапі розвитку суспільства; <u>загальні</u>: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, Навички роботи в групі, розподіл функцій в колективній роботі. Відкритість, здатність сприймати та враховувати зауваги, оптимізувати власну позицію в процесі обговорення, налаштованість на діалог, навички систематичного опрацювання зібраного матеріалу, Здатність розуміти світоглядні, правові, соціальні, економічні, культурно-історичні, духовно-моральні питання, що виходять за межі фахової спеціалізації, завдяки чому відповідально й ефективно діяти в різних суспільних контекстах, сприяючи позитивному розв'язанню нагальних проблем; <u>спеціальні (фахові, предметні)</u>: здатність презентувати та обговорювати результати досліджень і професійної діяльності у сфері етнографії чи народознавства; здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти з питань розвитку народної культурної спадщини; здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах фахової перед вищої та вищої освіти, наукових установах.</p>
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Вступ до курсу.</p> <p>Тема 2. Традиційні господарські заняття на Закарпатті.</p> <p>Тема 3. Сільські промисли і ремесла на Закарпатті.</p> <p>Тема 4. Поселення, садиба, житло, господарські споруди на Закарпатті.</p> <p>Тема 5. Традиційне народне вбрання Закарпаття.</p> <p>Тема 6. Громада та громадський побут на Закарпатті.</p> <p>Тема 7. Трудова обрядовість українців Закарпаття.</p> <p>Тема 8. Родинна обрядовість українців Закарпаття</p> <p>Тема 9. Календарна обрядовість українців Закарпаття.</p> <p>Тема 10. Світоглядні уявлення українців Закарпаття.</p>
Форма семестрового контролю	Екзамен

Назва дисципліни	Рицарська культура
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	III
Семестр	5-й
Обсяг дисципліни у кредитах	3 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	Історія та культура середньовічної України, Історія та культура західноєвропейського середньовіччя
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра археології, етнології та культурології
Інформаційне забезпечення	Навчально методичні матеріали
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Концепція курсу полягає у тому аби на конкретному матеріалі продемонструвати аудиторії інтеграцію наріжних сюжетів української історії та культури, яким є воєнна культура середньовічних еліт, у світові історико- культурні тренди. Курс розрахований на широку студентську аудиторію і не потребує попередніх специфічних знань чи кваліфікацій. Курс побудований на широкому залученні візуальних історичних джерел та сучасного візуального контенту. Дисципліна забезпечує набуття студентами таких програмних результатів навчання та фахових компетентностей: аналізувати наукові історичні праці, їх фактологічну та методологічну складові; продемонструвати вміння українською та іноземною мовами характеризувати історичні процеси вітчизняної та світової історії; вміти інтерпретувати історичні факти, враховуючи історичну ситуацію та пояснити за допомогою цивілізаційного методу особливості історичного розвитку України та країн Світу; здатність виявляти та опрацьовувати історичні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти та узагальнювати цю інформацію; здатність критичного усвідомлення зв'язків між теперішніми подіями та минулими процесами; здатність брати участь у дискусії з певної наукової проблеми, у різних формах наукової комунікації; здатність усвідомлення різноманітності історіографічних поглядів у різні періоди і контексти; поважати різні точки зору, які походять з інших національних і культурних спільнот.</p>
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	Тема 1. Предмет, завдання, основні поняття, джерела та література курсу.; Тема 2. Генеза рицарства.; Тема 3. Рицарство як політична спільнота; Тема 4. Рицарство і війна; Тема 5. Рицарське повсякдення; Тема 6. Рицарська література; Тема 7. Рецепція рицарства у Центральній – Східній Європі; Тема 8. Рицарство і шляхта у Польсько-Литовській Русі.
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	Реформація та Контрреформація в Європі у ранньомодерну добу
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	III
Семестр	5-й
Обсяг дисципліни у кредитах	3 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	Немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра археології, етнології та культурології
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали, презентації
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Курс має на меті висвітлення причин, передумов, ходу та наслідків Реформації та Контрреформації в країнах Європи у період першої половини XVI – XVII ст.</p> <p>Дисципліна забезпечує набуття студентами наступних компетентностей: інтегральна: здатність розв'язувати складні задачі та проблеми в галузі гуманітарних знань в процесі навчання; здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; загальні: мовно-текстологічна здатність. Аналіз та інтерпретація гуманітарного тексту: здатність виокремити та відтворити смислову структуру тексту, оцінити послідовність та валідність аргументації, виділити продуктивні ідеї. Порівняння змісту різних текстів, пошук та узагальнення інформації з досліджуваної проблеми; здатність приймати обґрунтовані рішення; здатність до комунікації та співпраці у складі колективу; здатність до використання сучасних інформаційних та комунікаційних технологій; спеціальні (фахові, предметні): здатність презентувати та обговорювати результати досліджень і професійної діяльності у сфері історії; здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах середньої освіти; здатність виявляти та опрацьовувати історичні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти та узагальнювати цю інформацію; здатність критичного усвідомлення зв'язків між теперішніми подіями та минулими процесами</p>
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Католицька церква на початку XVI ст. та гуманістична критика католицизму. Початок Реформації.</p> <p>Тема 2. Реформація в Швейцарії. Кальвінізм.</p> <p>Тема 3. Поширення Реформації в країнах Західної Європи.</p> <p>Тема 4. Тридентський собор та початки Контрреформації.</p> <p>Тема 5. Передумови, причини та особливості поширення реформаційних вчень в країнах Центрально-Східної Європи. (Угорщина, Річ Посполита, Московія).</p> <p>Тема 6. Проникнення реформаційних ідей на українські землі та їх вплив на духовне життя.</p> <p>Тема 7. Специфіка Контрреформації в країнах Центрально-Східної Європи. Унійний процес.</p> <p>Тема 8. Католицька конфесіоналізація та її особливості в країнах Європи (Річ Посполита, Угорщина, Франція, Італія тощо)</p> <p>Тема 9. Вплив Реформації та Контрреформації на розвиток культури, освіти та науки</p>
Форма семестрового контролю	залік

Назва дисципліни	Культура країн Західної Європи в епоху Відродження
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	III
Семестр	5-й
Обсяг дисципліни у кредитах	3 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	Історія та культура Античності, Історія та культура західноєвропейського Середньовіччя, Візантійська цивілізація
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра археології, етнології та культурології
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали, презентації
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Курс має на меті оволодіння студентами теоретичними знаннями з історії культури країн Західної Європи епохи Відродження (XIV-початок XVII ст.); визначити основні дискусійні моменти в історіографії, що стосуються типологічних особливостей культури Відродження та її регіональних особливостей; розвинути у студентів здатність до усного та письмового критичного аналізу і синтезу першоджерел та вторинної літератури; структурувати наратив навколо проблематики нових ренесансних тенденцій та культурних процесів, пов'язаних з збереженими традиціями середньовічної культури та новаций, спричинених впливом Реформації та контрреформації. Курс має на меті надати майбутнім педагогам-історикам достатній понятійний апарат та компетентності для викладання у середній школі.</p> <p>Дисципліна забезпечує набуття студентами наступних компетентностей: інтегральна: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; загальні: здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня; цінування та повага різноманітності та мультикультурності; здатність до комунікації та співпраці у складі колективу; здатність до використання сучасних інформаційних та комунікаційних технологій; спеціальні (фахові, предметні): розуміти та вміти роз'яснити ключові терміни та концепти культурологічних студій; орієнтуватися в історіографії проблеми; вміти інтерпретувати ключові аспекти з історії та культури Європи епохи Відродження; здатність до усного та письмового критичного аналізу і синтезу першоджерел та вторинної літератури з історії культури епохи Відродження; отримати достатній понятійний апарат та компетентності для викладання тематики у середній школі;</p>
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Мета і завдання курсу: методологія вивчення, джерелознавчі аспекти, історіографічні дискусії</p> <p>Тема 2. Культура Відродження в Італії в другій половині XIV-XV ст.</p> <p>Тема 3. Культура Відродження в Італії в XVI ст.</p> <p>Тема 4. Культура Німеччини в кінці XV – XVI ст..</p> <p>Тема 5. Культура Швейцарії в кінці XV – XVI ст..</p> <p>Тема 6. Культура Нідерландів в кінці XV – XVI ст..</p> <p>Тема 7. Культура Англії в кінці XV – на початку XVII ст..</p> <p>Тема 8. Культура Франції в кінці XV – на початку XVII ст..</p> <p>Тема 9. Культура країн Піренейського півострова в кінці XV – на початку XVII ст..</p> <p>Тема 10. Культура країн Північної Європи в кінці XV – на початку XVII ст..</p>
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	Сім'я і побут українців на початку ХХІ ст.
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	IV
Семестр	7-й
Обсяг дисципліни у кредитах	3 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	Вивчення курсів «Основи етнології», «Історичне краєзнавство», «Етнографія України», «Етнографія Закарпаття».
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра археології, етнології та культурології
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали, презентації
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Курс має на меті сформувати уявлення здобувачів освіти про традиційно-побутову культуру українців і на цій основі розкрити загальні закономірності і характерні особливості виникнення і функціонування звичаєвого права українців, показати його тяглість та збереженість на початку ХХІ ст.</p> <p>Дисципліна забезпечує набуття студентами наступних компетентностей: <u>інтегральна</u>: Здатність розв'язувати задачі шкільного та вище шкільного рівня, розуміти тяглість народних традицій на сучасному етапі розвитку суспільства; <u>загальні</u>: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, Навички роботи в групі, розподіл функцій в колективній роботі. Відкритість, здатність сприймати та враховувати зауваги, оптимізувати власну позицію в процесі обговорення, налаштованість на діалог, навички систематичного опрацювання зібраного матеріалу, Здатність розуміти світоглядні, правові, соціальні, економічні, культурно-історичні, духовно-моральні питання, що виходять за межі фахової спеціалізації, завдяки чому відповідально й ефективно діяти в різних суспільних контекстах, сприяючи позитивному розв'язанню нагальних проблем; <u>спеціальні (фахові, предметні)</u>: здатність презентувати та обговорювати результати досліджень і професійної діяльності у сфері етнографії чи народознавства; здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти з питань розвитку народної культурної спадщини; здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах фахової перед вищої та вищої освіти, наукових установах.</p>
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Предмет і завдання курсу.</p> <p>Тема 2. Основні аспекти формування традицій сімейно-побутової культури українців.</p> <p>Тема 3. Міська та сільська обрядовість.</p> <p>Тема 4. Елементи звичаєвого права у сучасному повсякденні.</p> <p>Тема 5. Особливості сімейної обрядовості.</p> <p>Тема 6. Календарна обрядовість українців: традиції і сучасність.</p> <p>Тема 7. Звичаєві норми етикету в традиційній культурі українців.</p> <p>Тема 8. Громадський побут як галузь народної культури.</p> <p>Тема 9. Збереженість традицій в основних видах матеріальної культури українців.</p> <p>Тема 10. Музейна педагогіка як форма збереження повсякденної культури українців.</p>
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	Дискусійні аспекти релігійного життя в Україні.
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	IV
Семестр	7-й
Обсяг дисципліни у кредитах	3 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Археології, етнології та культурології
Інформаційне забезпечення	Мультимедійний проєктор для презентацій, ноутбук.
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	Ключові результати навчання: полягають у формуванні навичок аналізу витоків, розвитку та взаємодії різноманітних релігійно-культурних традицій, котрі, певним чином, вплинули на утвердження українського світогляду та менталітету. Формування уявлення про інтегруючу, зберігаючу, адаптивну й креативну роль духовно-релігійних традицій у бутті культури українських земель. Можливість виявити єдність та різноманітність релігій народів України та виховання світогляду та духовності особистості молодого громадянина. Студент отримає вміння аналізувати релігійно-культурні явища певного періоду історії України, давати оцінку релігійно-культурній спадщині українців та інших народів, що населяли і населяють нашу країну, критично оцінювати різні точки зору і обґрунтовувати власну думку з дискусійних проблем релігійно-культурного розвитку українських земель, аналізувати підходи та концепції формування релігійних уявлень, утворення церковних організації та різноманітних деномінацій.
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	Тема 1. Стародавні часи. Витоки релігійних уявлень. Язичницькі вірування давніх слов'ян. Тема 2. Прийняття християнства. Тема 3. Релігійно-культурне життя в умовах різноконфесійної іноземної влади на українських землях (XIV-XVI ст.). Тема 4. Християнські церкви в Україні у XVII ст. Тема 5. Українська православна церква у XVIII-XIX ст. Тема 6. Протестантизм в Україні Тема 7. Релігійні вірування етнічних меншин в Україні. Тема 8. Процес національно-релігійного відродження на початку XX ст. Тема 9. Церковне життя в Україні за часів радянської влади. Тема 10. Релігійне відродження в Україні.
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	Історія Голокосту та пам'ять в Україні
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	IV
Семестр	7-й
Обсяг дисципліни у кредитах	3 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	Немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра археології, етнології та культурології
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали, презентації
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Курс має на меті ознайомити студентів з історією Голокосту в Україні та інтегрувати її в контекст подій Другої світової війни та нацистської окупації українських земель. Курсом передбачено опанування наступних тем: природа антисемітизму в історичній ретроспективі, перебіг та наслідки Голокосту на окупованих територіях України, історія україно-єврейських відносин, колаборація, порятунок та стратегії виживання євреїв в умовах переслідувань, щоденне життя євреїв в окупації, гендерний аспект Голокосту, геноцид ромів, регіональні особливості Голокосту на території України, історіографічні дискусії та політика пам'яті. Крім того, метою пропонованого курсу є надати майбутнім педагогам-історикам достатній понятійний апарат та компетентності для викладання у середній школі.</p> <p>Дисципліна забезпечує набуття студентами наступних компетентностей: інтегральна: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; загальні: здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня; здатність працювати у міжнародному контексті; здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; цінування та повага різноманітності та мультикультурності; здатність приймати обґрунтовані рішення; здатність діяти соціально відповідально та з усвідомленням громадянської позиції; здатність до комунікації та співпраці у складі колективу; здатність до використання сучасних інформаційних та комунікаційних технологій;</p> <p>спеціальні (фахові, предметні): розуміти та вміти роз'яснити ключові терміни та концепти студій Голокосту; орієнтуватися у основних історіографічних дискусіях у дисципліні; вміти інтерпретувати ключові аспекти з історії Голокосту на українських землях; здатність до усного та письмового критичного аналізу і синтезу першоджерел та вторинної літератури з теми Голокосту; отримати достатній понятійний апарат та компетентності для викладання тематики у середній школі;</p>
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Природа Голокосту. Нацистська антисемітська політика.</p> <p>Тема 2. Джерела та історіографія Голокосту в Україні/</p> <p>Тема 3. Єврейська громада України в першій половині XX століття</p> <p>Тема 4. «Голокост від куль» – тактика масових розстрілів євреїв на окупованих територіях.</p> <p>Тема 5. Гетто та табори смерті</p> <p>Тема 6. Геноцид ромів на окупованих землях України</p> <p>Тема 7 Український націоналістичний рух та «єврейське питання»</p> <p>Тема 9. Ставлення українського населення до знищення євреїв. Праведники народів світу</p> <p>Тема 10. Голокост євреїв в румунській зоні окупації</p> <p>Тема 11. Угорська антисемітська політика та Голокост на Закарпатті</p> <p>Тема 12. Історична пам'ять про Голокост в Україні: історіографічні дискусії та державна політика пам'яті</p>
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	Історія та культура євреїв Закарпаття XVIII-XXI ст.
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	IV
Семестр	8-й
Обсяг дисципліни у кредитах	3 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	Немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра археології, етнології та культурології
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали, презентації
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Курс має на меті оволодіння студентами теоретичними знаннями з історії та культури євреїв Закарпаття у XVIII-XXI ст.: визначити основні контраверсії та історіографічні дискусії у дисципліні, інтерпретувати історію євреїв у контексті поліетнічності та мультирелігійності краю, розвинути у студентів здатність до усного та письмового критичного аналізу і синтезу першоджерел та вторинної літератури, структурувати наратив навколо проблематики соціокультурного та політичного розвитку єврейської громади краю, акцентувати увагу на взаємозв'язках та співжитті з українцями та іншими народами Закарпаття. Курс має на меті надати майбутнім педагогам-історикам достатній понятійний апарат та компетентності для викладання у середній школі.</p> <p>Дисципліна забезпечує набуття студентами наступних компетентностей: інтегральна: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; загальні: здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня; здатність працювати у міжнародному контексті; здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; цінування та повага різноманітності та мультикультурності; здатність приймати обґрунтовані рішення; здатність діяти соціально відповідально та з усвідомленням громадянської позиції; здатність до комунікації та співпраці у складі колективу; здатність до використання сучасних інформаційних та комунікаційних технологій; спеціальні (фахові, предметні): розуміти та вміти роз'яснити ключові терміни та концепти єврейських студій; орієнтуватися у основних історіографічних дискусіях у дисципліні; вміти інтерпретувати ключові аспекти з історії та культури євреїв Закарпаття; здатність до усного та письмового критичного аналізу і синтезу першоджерел та вторинної літератури з історії євреїв краю; отримати достатній понятійний апарат та компетентності для викладання тематики у середній школі;</p>
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Вступ до історії євреїв Закарпаття: методологія вивчення, джерелознавчі аспекти, історіографічні дискусії</p> <p>Тема 2. Євреї Закарпаття в домодерний час.</p> <p>Тема 3. Великої хвилі імміграції: причини та хід</p> <p>Тема 4. Соціальне життя євреїв у Габсбурзькій імперії</p> <p>Тема 5. Релігія та освіта євреїв в добу Габсбургів</p> <p>Тема 6. Політичний розвиток громади у Чехословацьку добу</p> <p>Тема 7. Соціокультурний та релігійний фактори в житті євреїв Підкарпатської Русі</p> <p>Тема 8. Період Другої світової війни та Голокосту</p> <p>Тема 9. Розвиток єврейської громади в радянському Закарпатті</p> <p>Тема 10. Євреї Закарпаття в добу незалежної України</p>
Форма семестрового контролю	Залік

Назва дисципліни	Століття масового насильства: геноциди у компаративній перспективі
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Курс (рік) навчання	IV
Семестр	8-й
Обсяг дисципліни у кредитах	3 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	Немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	Кафедра археології, етнології та культурології
Інформаційне забезпечення	Навчально-методичні матеріали, презентації
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):	<p>Курс має на меті окреслити та роз'яснити студентам ключові терміни та концепти студій геноциду, визначити основні контраверсії та історіографічні дискусії у дисципліні, інтерпретувати історію кількох кейсів масового насильства, геноцидів та етнічних чисток у двадцятому столітті з головним акцентом на історії Голокосту, розвинути у студентів здатність до усного та письмового критичного аналізу і синтезу першоджерел та вторинної літератури, структурувати наратив навколо проблематики соціальної історії геноциду, використовуючи методологічний підхід «історії знизу» (The History from the Bottom-Up Approach), що дасть змогу студентам сфокусуватися на досвіді жертв, призвідників та сторонніх спостерігачів геноцидів, аналізуючи першоджерела. Курс має на меті надати майбутнім педагогам-історикам достатній понятійний апарат та компетентності для викладання тематики геноцидів у середній школі.</p> <p>Дисципліна забезпечує набуття студентами наступних компетентностей: інтегральна: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; загальні: здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня; здатність працювати у міжнародному контексті; здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; цінування та повага різноманітності та мультикультурності; здатність приймати обґрунтовані рішення; здатність діяти соціально відповідально та з усвідомленням громадянської позиції; здатність до комунікації та співпраці у складі колективу; здатність до використання сучасних інформаційних та комунікаційних технологій; спеціальні (фахові, предметні): розуміти та вміти роз'яснити ключові терміни та концепти студій геноциду; орієнтуватися у основних історіографічних дискусіях у дисципліні; вміти інтерпретувати історію кількох кейсів масового насильства, геноцидів та етнічних чисток у двадцятому столітті з головним акцентом на історії Голокосту; здатність до усного та письмового критичного аналізу і синтезу першоджерел та вторинної літератури з історії геноцидів; отримати достатній понятійний апарат та компетентності для викладання тематики геноцидів у середній школі;</p>
Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):	<p>Тема 1. Природа геноциду: визначення, інтерпретації та дискусії.</p> <p>Тема 2. Геноцид в домодерну добу та знищення корінних народів.</p> <p>Тема 3. Масові вбивства християн в Османській імперії та геноцид вірмен</p> <p>Тема 4. Голодомор 1932-33: історіографічні дискусії та інтерпретації</p> <p>Тема 5. Друга світова війна і Голокост: єврейські та неєврейські жертви</p> <p>Тема 6. «Історія знизу»: соціальні ролі учасників Голокосту</p> <p>Тема 7. Геноцид у Камбоджі та «червоні кхмери»</p> <p>Тема 8. Етнічні чистки в Боснії та Косово</p> <p>Тема 9. Геноцид у Руанді та масові вбивства в Африці</p> <p>Тема 10. Психологічні підходи у вивченні історії геноциду</p> <p>Тема 11. Геноцид: антропологічні та гендерні аспекти</p> <p>Тема 12. Пам'ять, встановлення справедливості та превенція геноциду</p>
Форма семестрового контролю	Залік